

Kulturminnedokumentasjon for detaljplan Sanddalsringen øst, Helse- og omsorgsinstitusjon

Boligprogrammet, Bergen kommune

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Bergen kommune, Etat for utbygging

Tittel på rapport: Kulturminnedokumentasjon for detaljplan Sanddalsringen øst, Helse- og omsorgsinstitusjon

Oppdragsnavn: Kommunale utleieboliger Bergen

Oppdragsnummer: 606936-02

Utarbeidet av: Henning Stakseng

Oppdragsleder: Monica Stoknes

Tilgjengelighet: Åpen

Forsidefoto: Steingard/grensegjerde i planområdet

Alle foto er tatt av Asplan Viak

Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS
01	7. sep. 2022	Kulturminnedokumentasjon	HS	KV

Forord

Asplan Viak har oppdrag med planarbeid for Boligprogrammet, der Bergen kommune v/ Etat for utbygging er oppdragsgiver. Programmet er vedtatt av bystyret for å fremskaffe differensierte boliganlegg som gir gode og tilpassede boliger for de som trenger det mest (byrådssak 34/17).

Dette dokumentet er en kulturminnedokumentasjon for detaljplan Sanddalsringen øst, Helse- og omsorgsinstitusjon, planID 70810000. Det planlegges for 6+6 boenheter og døgnbemannet personalbase. Monica Stoknes har vært oppdragsleder og Nina Gjester Hoel har vært planansvarlig for detaljplanen. Den utarbeides i egen prosess innenfor del av områdeplan Sanddalsringen øst, planID 61310000, som er under arbeid. Det er utarbeidet en kulturminnevurdering for områdeplanen av Sweco i 2015 som i stor grad er dekkende også for detaljplanen. Det er tatt inn en illustrasjoner og noe områdeinformasjon fra Sweco sitt dokument i denne dokumentasjonen.

Dokumentasjonen har ellers fokus på området som detaljreguleres og kantsonen til dette. Det er også gjort en ny befaring i dette området. Dokumentet er utarbeidet av Henning Stakseng og Kjersti Ingolvsdotter Vevatne har vært kvalitetssikrer.

Bergen, 07.09.2022

Monica Stoknes

Oppdragsleder

Kjersti Ingolvsdotter Vevatne

Kvalitetssikrer

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	4
2. Kort områdehistorikk	6
3. Kulturminner	8
3.1. Stier	8
3.2. Oversiktskart stier og steingard	9
3.3. Steingard	10
4. Konsekvenser av plantiltaket	11

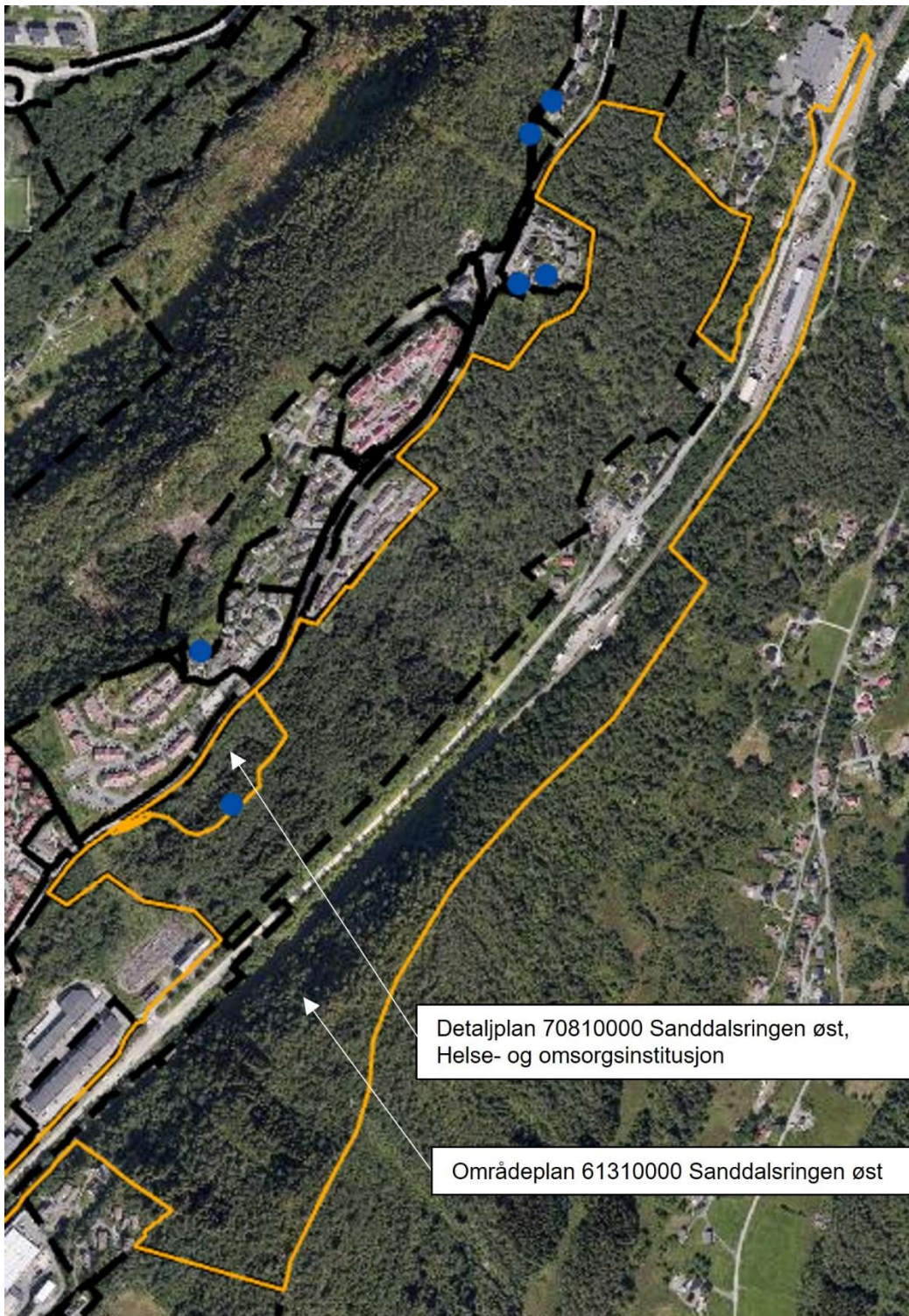
1. Innledning

Denne dokumentasjonen omtaler kulturminner innenfor og i nærheten av planområdet for detaljplan Fana, gnr. 43 bnr. 817 m. fl., Sanddalsringen øst, Helse- og omsorgsinstitusjon. For området sett i en større sammenheng vises det til *Områdeplan Sanddalsringen øst, Kulturminneevaluering (Sweco, 17.12.2015)*.

Området ligger nordøst for næringsområdet på Midttun og nedenfor Sanddalsringen i den skogkledde østskråningen mot Hardangerveien i bunnen av dalen. Det er lite kulturminner lokalt i dette området og ingen bygninger. Planområdet utgjør vel 36 daa. Området er opprinnelig regulert til bl. a. boliger i eldre reguleringsplan fra 1989, planID 8420000.

Planområdets lokalisering

Detaljplanen sett i sammenheng med områdeplanen (Bergenskart)

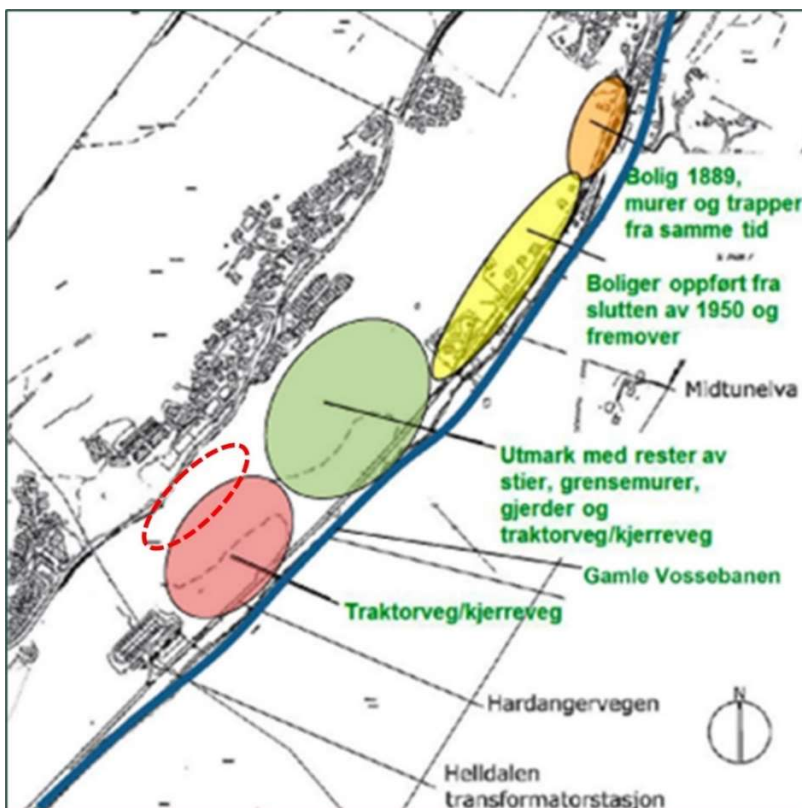
2. Kort områdehistorikk

Hele østskråningen inkludert området for detaljplanen består av tidligere innmark og utmark på gnr. 43 Midttun og overgangen mellom disse. Området er i dag overgrodd, og det er lenge siden det var gårdsdrift i området.

Det er ved tidligere befaring ifm områdeplanen registrert og dokumentert tidligere bruk av området. Nedenfor området for detaljplanen er det i sør en kjerreveg på bruk 43/433. Tilretteleggingen av denne kan tyde på at den er bygd for traktor og er da kanskje fra etterkrigstiden. Nedenfor området i nord er det også rester av en kjerreveg på bruk 43/455. Denne kan være fra første halvpart av 1900-tallet eller før. Her er det også rester av stier og steingjerder i området. Vegene vitner om tidligere driftsformer på de gamle brukene.

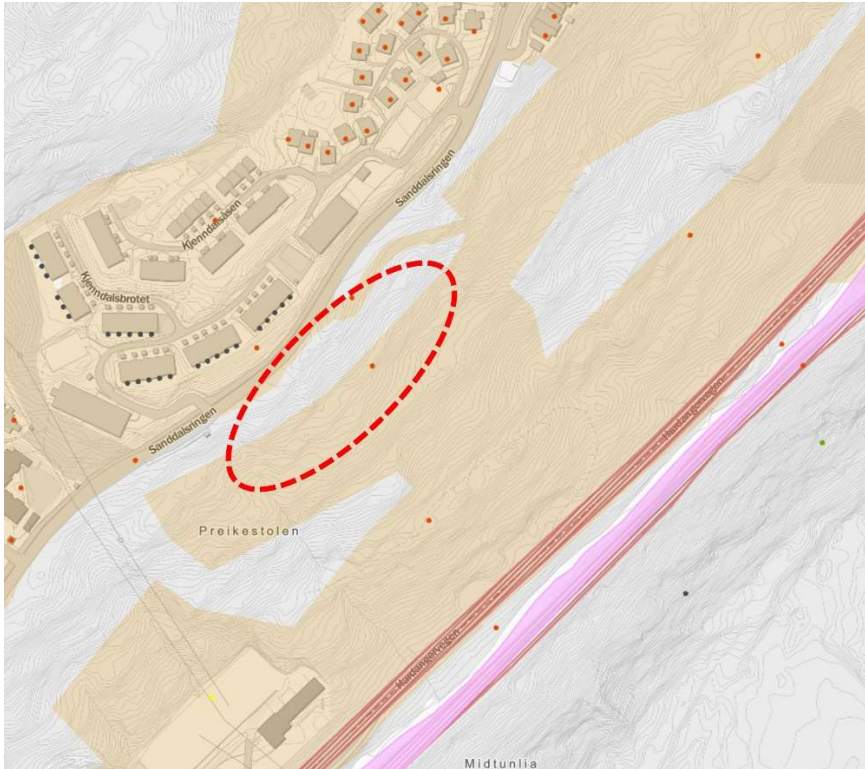
For utfyllende informasjon vises det til nevnte dokument fra Sweco:

[Områdeplan Sanddalsringen øst, Kulturminneevaluering](#)

Lokalisering av detaljplanen (stiplet) innlagt i registreringskart for kulturminner for områdeplanen (Sweco)

På oppsiden av vegen Sanddalsringen er det nyere tett/lav rekkehusbebyggelse fra 1980 og utover på 2000-tallet. Videre er det en transformatorstasjon fra etter 1960 i sør ved Hardangervegen. Denne vegen er gitt hensynssone H570_4 i KPA 2018, som historisk veifar; postvei. Sørøst for denne er parallell strekning av Gamle Vossebanen gitt samme type hensynssone med beskrivelse historiske jernbanetraséer. Se kart under.

Lokalisering av detaljplanen vist på utsnitt av Kulturmiljøkart (Bergenskart)

Den mest relevante del av tegnforklaringen er vist under

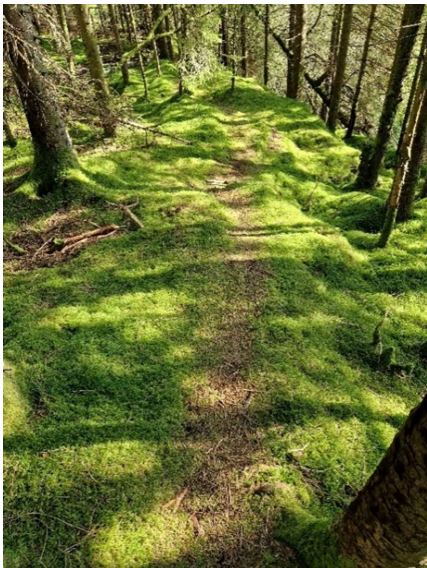
3. Kulturminner

Planområdet for detaljplanen ligger hovedsakelig innenfor eiendom 43/817 og en flik av 43/455. Opprinnelig lå brukene 43/433 i sør og 43/455 i nord oppover i skråningen fra bunnen av dalen. Brukene er der fremdeles, men brutt av bruk 43/817 som har eiendomsgrense med bakgrunn i en planendring av reguleringsplan 8420000 fra 1989 med formål bolig.

I dag er området preget av skog, tildels myrpreget skogsbunn med et lite tjern og noen åpnere partier innimellom. Det er ikke registrerte kulturminner i eller i nærheten av planområdet i databaser. Der er ikke noe som er vernet med hjemmel i plan- og bygningsloven, og der er ingen hensynssoner for bevaring kulturmiljø eller områder båndlagt til kulturminner. Ved befaring ble det registrert to typer kulturminner: stier og steingard/grensemur.

3.1. Stier

Det er en del stier og tråkk i sørvest til dels utenfor planområdet. Det er også sti videre inn i området mot nordøst. Området er i bruk av barnehage/skole. De fleste stiene er trolig av nyere dato og kan ikke defineres som historiske veifar. Det er tråkk i skråningen i kantsonen til planen som synes å være eldre og litt tilrettelagt, kanskje som forbindelse mellom innmark og utmark og til traktorvegen lenger nede.

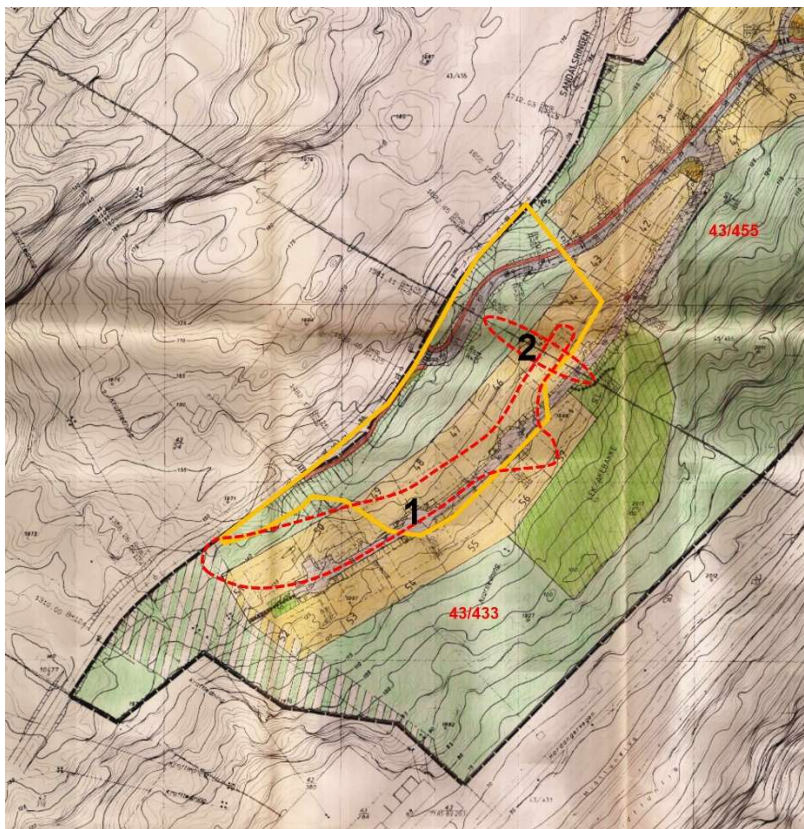

Sti innover i planområdet mot nordøst

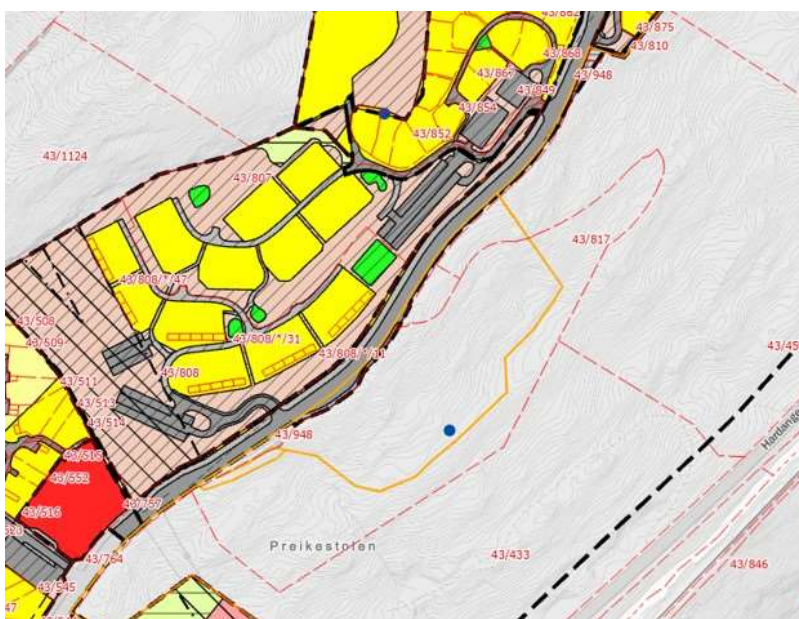

Sti med mulig oppstøtting/helle i skråning mot sørøst

3.2. Oversiktskart stier og steingard

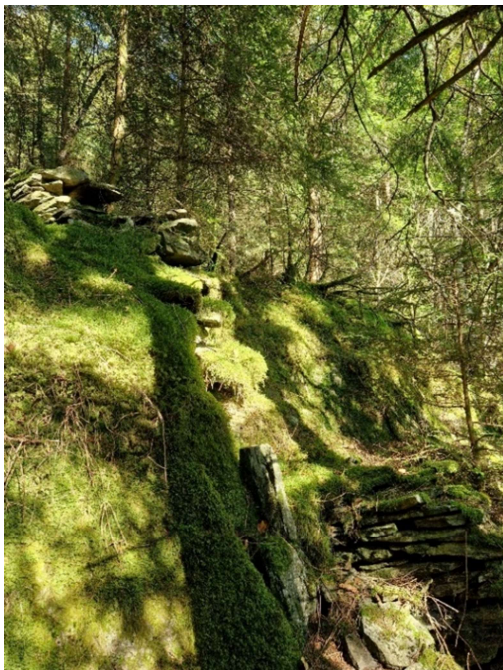
Planområdet innlagt på plan fra 1989 med stiområde (1) og gjenværende steingard (2), omtrentlig lokalisert (Bergenskart)

Planområdet med naboplaner, dagens situasjon (Bergenskart)

3.3. Steingard

Store deler av den gamle steingarden i grensen mellom 43/433 og 43/455 er intakt gjennom planområdet og nåværende parsell 43/817, samt videre nedover i skråningen. På det bratteste partiet og der sti krysser den gamle grensen, er muren delvis borte.

4. Konsekvenser av plantiltaket

Selve bygningsmassen for helse- og omsorgsinstitusjonen ligger sørvest for steingarden, men etablering av vegtilkomst og parkeringsområde vil trolig medføre at deler av muren innenfor planområdet vil utgå. Den delen av muren som ligger utenfor planområdet nedover i lien vil bestå som før.

Stiene vil i noen grad kunne bevares, da de ligger til dels utenfor planområdet og et stykke fra der byggene planlegges.

Kilder

- Kulturmiljøkart/Bergenskart
- Miljøstatus: miljoatlas.miljodirektoratet.no
- Områderegulering Sanddalsringen øst, Kulturminneevaluering datert 17.12.2015 (Sweco)
- Befaring og foto v/Asplan Viak

Nina Gjester Hoel

Fra: Nina Gjester Hoel
Sendt: fredag 30. september 2022 10:44
Til: 'Huus, Rigmor'
Emne: SV: Byantikvarens tilbakemelding FANA. GNR 43 BNR 817 MFL.,SANDDALSRINGEN ØST, HELSE- OG OMSORGSINSTITUSJON. Kulturminnedokumentasjon

Vedlegg: Kulturminnedokumentasjon Sandalsringen.pdf

BikubeActivity: T4 Sandalsringen Møter, medvirkning, korrespondans
BikubeEtterarkivert: 0
BikubeMailItemId: 1d60699f-cf84-422e-b54e-ae66453fdcdc
BikubeProjectName: Kommunale utleieboliger Bergen
BikubeProjectNumber: 606936-02
BikubeSent: 0

Hei igjen,

Vedlagt ligger kulturminnedokumentasjon med lesbar tekst. Beklager at det ble feil i pdfen ved forrige innsending.

Med vennlig hilsen

Nina Gjester Hoel
Arkitekt, byplanlegger
Analyse, plan og landskap

Fabrikkgaten 3
Postboks 2304 Solheimsviken
5824 Bergen

M: [979 85 135](tel:97985135)
T: [417 99 417](tel:41799417)

asplanviak.no
[Abonner på vårt nyhetsbrev](#)

17. oktober flytter vi til nye lokaler i Markeveien 1 i Bergen sentrum

Fra: Huus, Rigmor <Rigmor.Huus@bergen.kommune.no>
Sendt: torsdag 29. september 2022 11:36
Til: Nina Gjester Hoel <nina.hoel@asplanviak.no>
Emne: Byantikvarens tilbakemelding FANA. GNR 43 BNR 817 MFL.,SANDDALSRINGEN ØST, HELSE- OG OMSORGSINSTITUSJON. Kulturminnedokumentasjon

Hei
Kulturminnedokumentasjonen er godkjent, men bildetekster etc er uleselig så det må legges ved en redigert versjon i saken.

mvh
Rigmor Huus
BYANTIKVAREN
Skostredet 5
5017 Bergen

BYANTIKVAREN
Byrådsavdeling for byutvikling (BBU)

Bergen kommune

40816106/ 55 56 65 08

rigmor.huus@bergen.kommune.no

www.bergen.kommune.no/byantikvaren